

**Bruselj, 22. januar 2026
(OR. en)**

5626/26

**FREMP 21
JAI 90
AG 11
POLGEN 17
DISINFO 6
HYBRID 9
AUDIO 9
EDUC 18
JEUN 12
CULT 6
COMPET 78
SOC 32
COHOM 22
ANTIDISCRIM 5**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	22. januar 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 12 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Unija enakosti: strategija za boj proti rasizmu 2026–2030

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 12 final.

Priloga: COM(2026) 12 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 20.1.2026
COM(2026) 12 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Unija enakosti: strategija za boj proti rasizmu 2026–2030

UVOD

Evropska unija (EU) se zavzema za enotnost, demokracijo in spoštovanje človekovih pravic. Raznolikost ljudi, ki živijo v EU, je ena od njenih največjih prednosti, kot je priznано v ustanovnih pogodbah. EU je [Unija enakosti](#) in „temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin“.¹ Ta temelj pravnega reda EU zagotavlja **okolje brez rasizma, v katerem lahko vsakdo uspeva in prispeva k blaginji svoje družbe**. V času dvoma v te vrednote EU stoji ob strani svojim prebivalcem, njihovim pravicam in svoboščinam in ne dovoljuje nikakršne oblike rasizma ali diskriminacije zaradi rase ali etničnega porekla.

Komisija je leta 2020 sprejela [akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025](#), ki zaznamuje ambiciozno novo fazo v prizadevanjih EU za celovit boj proti rasizmu. Akcijski načrt je bil prelomna pobuda, ki je prispevala k zaščiti vseh ljudi v EU pred rasizmom in rasno diskriminacijo. V načrtu so predlagani številni ukrepi za boj proti rasizmu, ki naj bi se izvajali na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z zakonodajnimi pobudami za okrepitev zaščite pred rasno diskriminacijo² in večjo podporo organizacijam civilne družbe, ki delujejo na področju boja proti rasizmu, prek programa [Državljeni, enakost, pravice in vrednote](#).

Poleg tega je Komisija še naprej razvijala trden okvir za boj proti rasizmu, s tem namenom pa je tudi krepila partnerstva z ustreznimi deležniki, imenovala [prvega koordinatorja Komisije za boj proti rasizmu](#) ter vzpostavila dialog z organizacijami civilne družbe in strokovnjaki držav članic. Na podlagi akcijskega načrta je **14 držav članic sprejelo samostojne nacionalne ali regionalne akcijske načrte za boj proti rasizmu**. Kot je poudarjeno v [poročilu o izvajanju akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu](#), je bil od sprejetja načrta dosežen znaten napredek, zlasti pri obravnavanju strukturnega rasizma, sprejetju presečnega pristopa k oblikovanju politik, ki zajema različne oblike diskriminacije, in vključevanju vidikov boja proti rasizmu v več področij politike, na primer politike izobraževanja, zaposlovanja in zdravstvenega varstva.

Akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 je prispeval k umestitvi rasizma v središče javnih razprav o pluralizmu, enakosti in nediskriminaciji ter spodbudil večjo ozaveščenost o grožnji, ki jo rasizem predstavlja za vrednote Unije, zapisane v členu 2 [Pogodbe o Evropski uniji \(PEU\)](#). Kljub temu pa je treba storiti več, saj sta **v letu 2023 skoraj dve tretjini Evropejcev še vedno menili, da je rasna diskriminacija v njihovi državi EU zelo razširjena** (diskriminacija zaradi barve kože 61 %, kar je za dve odstotni točki več kot leta 2019, in diskriminacija Romov 65 %, kar je za štiri odstotne točke več)³.

Predsednica Ursula von der Leyen je glede na pretekle dosežke in na delo, ki ga je treba še opraviti, v [političnih usmeritvah za obdobje 2024–2029](#) napovedala **strategijo za boj proti rasizmu**. Ta pobuda odraža **poziv Evropskega parlamenta k nadaljevanju dela v zvezi z akcijskim načrtom za boj proti rasizmu po letu 2025** z razvojem celovite strategije EU⁴. **Države članice so pozdravile napoved strategije za boj proti rasizmu** in izrazile trdno zavezanost boju proti rasizmu in vsem oblikam sovraštva⁵.

¹ Pogodba o Evropski uniji (PEU), člen 2.

² Za več podrobnosti glej [poročilo o izvajanju akcijskega načrta za boj proti rasizmu](#).

³ Raziskava [Eurobarometer](#) Diskriminacija v Evropski uniji v letu 2023.

⁴ [Rezolucija Evropskega parlamenta z dne 10. novembra 2022: Rasna pravičnost, nediskriminacija in boj proti rasizmu v EU \(2022\) 389](#).

⁵ Glej na primer [Skepe Sveta o boju proti rasizmu in antisemitizmu](#), [Skepe Evropskega sveta z dne 18. decembra 2025](#), izmenjave na sejah [Sveta za pravosodje in notranje zadeve \(pravosodje\)](#) – Svet ter [Sveta za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov](#).

Ta strategija je predvsem odziv na zahteve po **ohranjanju vrednot EU, krepitvi Unije enakosti** in zagotavljanju, da družbe EU ostanejo odprte, pluralistične in vključujoče. Poleg tega je **boj proti rasizmu v interesu varnosti⁶ in pomeni strateško naložbo v povečanje konkurenčnosti EU**. Glede na oceno v nedavni [študiji OECD](#) naj bi diskriminacija zaradi rase ali etničnega porekla Evropsko unijo vsako leto stala do 12,7 milijarde EUR v izgubljenem BDP.

Za rast in stabilnost je torej bistveno sprostiti potencial ljudi, ki jih kot delavce, podjetnike in vodje prizadeneta rasizem in rasna diskriminacija. Da bi v celoti razvili uspešna gospodarstva in povezane družbe, se je treba odločno spopasti z vztrajnim izzivom rasizma. Pot k pravi [Uniji enakosti](#) zahteva ambiciozne in trajne ukrepe za zagotovitev enakih pravic in priložnosti za vse. Ta strategija temelji na cilju boja proti **vsem oblikam rasizma, vključno z rasizmom proti temnopoltim, anticiganizmom, antisemitizmom, rasizmom proti osebam azijskega porekla in sovraštvom do muslimanov**. Obravnava rasizem na splošno in navaja konkretne ukrepe za boj proti diskriminaciji.

Strategija za boj proti rasizmu kot vse strategije Unije enakosti temelji na **presečnem pristopu politike za obravnavanje kompleksnosti neenakosti, ki jo doživljajo posamezniki, ki se soočajo z večplastnimi in presečnimi oblikami diskriminacije⁷**. Tesno je usklajena s sedanjimi in prihodnjimi strategijami EU za enakost ter drugimi pomembnimi pobudami Komisije⁸.

Ta strategija temelji na rezultatih obsežnega postopka posvetovanja⁹ ter vključuje ciljno usmerjene ukrepe in dejavnosti za vključevanje boja proti rasizmu v vse politike EU. Zlasti spremlja delo koordinatorjev Komisije na področju boja proti rasizmu, boja proti antisemitizmu in negovanja judovskega življenja, boja proti sovraštvu do muslimanov ter delo Komisije na področjih enakosti, vključevanja in udeležbe Romov, varstva temeljnih pravic in boja proti kaznivim dejanjem iz sovraštva. Poleg tega je strategija usklajena z ugotovitvami [evropskega državlanskega foruma o boju proti sovraštvu v družbi](#), ki je podal priporočila za boj proti sovraštvu v vseh njegovih oblikah in za spodbujanje medsebojnega spoštovanja.

⁶ Člen 67(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije: Unija si prizadeva zagotoviti visoko raven varnosti z ukrepi za preprečevanje kriminala, rasizma in ksenofobije iz za boj proti njim [...].

⁷ Diskriminacija zaradi rase ali etničnega porekla se lahko prekriva z diskriminacijo, povezano z drugimi značilnostmi ali identitetami, kot so spol, invalidnost, starost, vera ali prepričanje, spolna usmerjenost, spolska identiteta in socialno-ekonomsko ozadje oziroma status, zaradi česar se prikrajšanosti povečujejo. Tudi sovražstvo do migrantov se pogosto prekriva z rasizmom in ga krepi.

⁸ Med drugim pobude za [Rome, boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja](#), [enakost spolov](#), [enakost LGBTIQ+ oseb](#), [pravice invalidov](#), [boj proti sovraštvu do muslimanov](#), [boj proti sovraštvu](#), [integracijo in vključevanje](#), [pravice otroka](#) ter [cenovno dostopna stanovanja](#), [kakovostna delovna mesta](#), [boj proti revščini](#) in [civilno družbo](#).

⁹ [Povejte svoje mnenje: strategija za boj proti rasizmu](#) – poziv k predložitvi dokazov in javno posvetovanje. Komisija se je z mladimi in mladinsko civilno družbo posvetovala v okviru ocene učinka politike z vidika mladih (Youth Check).

POGLAVJE I – BOJ PROTI STRUKTURNEMU RASIZMU

Razumevanje strukturnega rasizma za učinkovit boj proti njemu

Rasizem je [Evropska komisija Sveta Evrope za boj proti rasizmu in nestrpnosti](#) opredelila kot „prepričanje, da razlogi, kot so ‚rasa‘¹⁰, barva kože, jezik, vera, državljanstvo oziroma nacionalno ali etnično poreklo, upravičujejo prezir do osebe ali skupine oseb ali dojemanje večvrednosti kake osebe ali skupine oseb“. Ljudje, ki doživljajo rasizem, pogosto občutijo posledice takega prezira pri iskanju stanovanja ali zaposlitve, na delovnem mestu ter pri dostopu do izobraževanja¹¹. To lahko vodi do diskriminacije zaradi rase ali etničnega porekla.

Rasizem, ki ga oseba izkusi, se v življenju kopiči in povzroča ovire. Ta vztrajna oblika rasizma se pogosto označuje kot strukturni rasizem. Njegov učinek je lahko bolj škodljiv kot posamični primeri rasne diskriminacije, saj onemogoča dostop do enakih možnosti in lahko traja več generacij¹². Študije Agencije EU za temeljne pravice (FRA) opisujejo ovire in njihov učinek na življenje ljudi, ki doživljajo rasizem in rasno diskriminacijo¹³. Pričakovana življenjska doba žensk in moških med Romi in Travellerji v EU je na primer za 7,4 oziroma 8 let krajša od pričakovane življenjske dobe žensk in moških v splošni populaciji. Čeprav večina ljudi afriškega porekla v EU opravlja plačano delo (71 %), jih je skoraj polovica (46 %) previsoko kvalificiranih za svoje delo. Poleg tega je za muslimanska gospodinjstva v EU trikrat bolj verjetno, da se bodo znašla v resni materialni prikrajšanosti (19 %), kot za gospodinjstva v splošni populaciji (6 %). Rasizem je lahko pomemben dejavnik, ki prispeva k takim neenakostim.

Države članice to obravnavajo v okviru svojega dela proti rasizmu na nacionalni ravni. V zvezi s tem **Komisija predlaga, da se državam članicam olajša priprava delovne opredelitve strukturnega rasizma v strokovni skupini** za nacionalno izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu¹⁴.

V skladu s [strategijo EU za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja](#) so Komisija in vse države članice zavezane **boju proti vsem oblikam antisemitizma** in vse oblike enako obsojajo. Komisija in vse države članice uporabljajo opredelitev antisemitizma Mednarodne zveze za spomin na holokavst (IHRA)¹⁵.

Komisija in vse države članice so v skladu s [strateškim okvirom EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov](#) zavezane izvajanju učinkovitih politik za doseganje ciljev, določenih za **boj proti anticiganizmu** ter izboljšanje socialno-ekonomskega vključevanja in udeležbe Romov.

Za obravnavanje sovraštva do muslimanov v EU bo Komisija izvedla celovito študijo o tem pojavu in predlagala ukrepe za boj proti njemu ter olajšala prizadevanja držav članic in strokovnjakov za pripravo delovne opredelitve sovraštva do muslimanov, da bi se izboljšalo skupno razumevanje in povečala ozaveščenost.

¹⁰ Sklicevanje na raso in etnično poreklo je v skladu s pravno terminologijo EU in mednarodno pravno terminologijo. Vendar Komisija poudarja, da koncept t. i. ras temelji izključno na družbeno oblikovanih idejah, in zavrača pojem t. i. bioloških ras.

¹¹ [Agencija EU za temeljne pravice \(FRA\), 2023: Being Black in the European Union](#) (Izkušnje temnopoltih v Evropski uniji).

¹² [OECD 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#) (Spremljanje in ocenjevanje učinka nacionalnih akcijskih načrtov za boj proti rasizmu).

¹³ [FRA, 2025: Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries](#) (Pravice Romov in Travellerjev v 13 evropskih državah), [FRA, 2023: Being Black in the European Union](#) (Izkušnje temnopoltih v Evropski uniji), [FRA 2024: Being Muslim in the European Union](#) (Izkušnje muslimanov v Evropski uniji).

¹⁴ Skupino sestavljajo strokovnjaki iz držav članic in opazovalk, tj. Agencije EU za temeljne pravice, Evropske komisije Sveta Evrope za boj proti rasizmu in Norveške. Ta strokovna skupina je podskupina [skupine na visoki ravni za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva](#) ter [skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost](#).

¹⁵ Opredelitev antisemitizma IHRA je na voljo na <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

Spomin, izobraževanje in ozaveščanje

Spomin ima ključno vlogo v boju proti strukturnemu rasizmu, opolnomočanju ljudi, ki doživljajo rasizem, ter ozaveščanju o izključenosti in stereotipih. **Institucije EU podpirajo obeleževanje spominskih dni**, povezanih z rasizmom in zgodovino tistih skupin, ki sta jih prizadela rasizem in rasna diskriminacija¹⁶. Komisija bo še naprej podpirala projekte, ki proučujejo dediščino evropske svetovne zgodovine, vključno s kolonializmom, in njen vpliv na družbe, na primer v okviru programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote.

Suženstvo¹⁷, genocidi in holokavst so del evropske zgodovine in imajo globoke posledice za današnjo družbo, zato sta za razumevanje vzrokov rasizma potrebna izobraževanje in zgodovinsko znanje. Na podlagi dela za obravnavanje rasizma in antisemitizma v izobraževanju, ki poteka v sodelovanju z Unescom¹⁸, bo **Komisija v letu 2026 z Unescom začela izvajati skupni projekt za krepitev protirasističnega izobraževanja**, v skladu s prednostnimi nalogami [strateškega okvira evropskega izobraževalnega prostora](#) in [strategije EU za mlade](#). Cilj projekta bo spodbujanje protirasističnega izobraževanja na nacionalni ravni, in sicer prek izobraževalne razsežnosti nacionalnih akcijskih načrtov za boj proti rasizmu in antisemitizmu.

Mediji imajo ključno vlogo pri oblikovanju podobe ljudi, ki doživljajo rasizem. **Komisija bo organizirala cikel seminarjev, namenjenih boju proti rasizmu v medijih, vključno z družbenimi mediji**, na katerih bodo sodelovali novinarji, organizacije civilne družbe in predstavniki skupnosti, ki doživljajo rasizem. Komisija bo začela tudi **komunikacijsko kampanjo o Uniji enakosti**, s katero bo zajela celotno EU in katere namen je pritegniti javnost k spodbujanju vključevanja in k boju proti diskriminaciji.

Pridobivanje znanja in z dokazi podprto oblikovanje politik

Akadske raziskave imajo ključno vlogo v boju proti rasizmu, saj zagotavljajo dokazno podlago, ki je potrebna za učinkovite protirasistične politike. Cilj [programa politike evropskega raziskovalnega prostora za obdobje 2025–2027](#) je zagotoviti bolj vključujoč evropski sistem raziskav in inovacij. Komisija bo **pripravila smernice za izvajanje presečnega pristopa v politiki raziskav in inovacij**, da bi zagotovila občutljivost raziskav za potrebe ljudi, ki doživljajo rasizem. Poleg tega si zaveznitva evropskih univerz prizadevajo za razvoj strategij in pobud za spodbujanje raznolikosti in vključevanja¹⁹.

Skupno raziskovalno središče Komisije bo izvedlo študijo o vlogi družbenih medijev pri oblikovanju odnosa mladih do etnične raznolikosti, pa tudi pripravilo napoved, ki bi omogočila razumevanje morebitnih prihodnjih trendov, med drugim o tem, kako lahko rasizem in rasna diskriminacija še naprej vplivata na EU, ter razvoj učinkovitih protiukrepov.

Programi kot [Obzorje Evropa](#) bodo še naprej podpirali projekte, ki spodbujajo socialno kohezijo, enakost in vključevanje, zlasti pa bodo temu namenjeni [ukrepi Marie Skłodowske-Curie](#), ki bodo še naprej spodbujali raznolikost in vključevanje v raziskovalni skupnosti. Hkrati **Komisija države članice in visokošolske ustanove spodbuja, naj protirasistične izobraževanje in raziskave vključujejo v visokošolsko izobraževanje** ter tako spodbujajo vključujočo miselnost in prihodnjim strokovnjakom zagotovijo spretnosti za prepoznavanje in obravnavanje rasizma in diskriminacije na njihovih področjih.

¹⁶ Na primer: [mednarodni dan odprave rasne diskriminacije](#), [evropski dan spomina na odpravo trgovine s sužnji](#), [mednarodni dan spomina na holokavst](#), [evropski dan spomina na žrtve holokavsta nad Romi](#).

¹⁷ [Izjava z vrha EU-CELAC 2023](#).

¹⁸ [Preprečevanje antisemitizma z izobraževanjem](#).

¹⁹ [Poročilo o rezultatih in preobrazbenem potencialu pobude Evropske univerze](#).

Boljše zbiranje podatkov o enakosti

Zanesljivi podatki o enakosti so bistveni za obravnavanje rasizma in učinkovito vključevanje vidikov boja proti rasizmu v politike na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Eurostatova projektna skupina za statistiko o enakosti in nediskriminaciji pripravlja smernice na ravni EU, katerih namen je izboljšati primerljivost statističnih standardov in metod zbiranja podatkov o skupinah s tveganjem za diskriminacijo. V zvezi s tem se **države članice spodbujajo, naj izboljšajo zbiranje in usklajevanje harmoniziranih podatkov o enakosti** prek svojih nacionalnih statističnih uradov.

[Podskupina za podatke o enakosti skupine EU na visoki ravni za nediskriminacijo](#) državam članicam pomaga izboljšati zbiranje in uporabo podatkov o enakosti²⁰. **Komisija bo še naprej sodelovala z ustreznimi agencijami EU, kot so FRA, [Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer](#) in [Evropski inštitut za enakost spolov](#), da bi zagotavljala tehnično pomoč pri zbiranju podatkov o enakosti, vključno s podatki o presečni diskriminaciji.**

Komisija bo pripravila tudi priporočilo za izboljšanje zbiranja, analize in uporabe razčlenjenih podatkov o enakosti v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri in ob upoštevanju morebitnega dodatnega upravnega bremena. Še naprej bo razvijala orodja za spremljanje napredka pri uresničevanju Unije enakosti in izvajanju strategij za enakost, tudi s podatki o diskriminaciji glede na raso in etnično poreklo. Komisija bo organizirala evropsko okroglo mizo na visoki ravni o podatkih o enakosti, h kateri bo pritegnila ključne deležnike za nadaljnje spodbujanje zbiranja in uporabe podatkov o enakosti v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri.

FRA bo izvedla četrto raziskavo o [priseljencih in potomcih priseljencev](#), da bi pridobila izčrpne podatke o osebah s tveganjem za rasno diskriminacijo, ter raziskavo o položaju Romov, s čimer bo podprla delo v zvezi s strategijo in [strateškim okvirom EU za Rome](#). Da bi **Komisija** spodbudila zbiranje podatkov, **bo leta 2027 objavila tudi novo raziskavo Eurobarometer o diskriminaciji.**

Komisija bo:

- v sodelovanju z Unescom izvedla skupni projekt za okrepitev protirasističnega izobraževanja;
- izvedla celovito študijo o pojavnih oblikah sovraštva do muslimanov;
- začela obsežno komunikacijsko kampanjo o Uniji enakosti, ki bo ljudi po vsej EU pritegnila k spodbujanju vključevanja in boju proti diskriminaciji;
- pripravila smernice za izvajanje presečnega pristopa v politiki raziskav in inovacij s ciljem zagotoviti občutljivost raziskav za potrebe ljudi, ki doživljajo rasizem;
- pripravila priporočilo za izboljšanje zbiranja, analize in uporabe razčlenjenih podatkov o enakosti v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri;
- leta 2027 objavila novo raziskavo Eurobarometer o diskriminaciji.

Države članice se spodbujajo, naj:

- podpirajo vključevanje protirasističnih izobraževanja in raziskav v visokošolsko izobraževanje;
- izboljšajo zbiranje harmoniziranih podatkov o enakosti prek nacionalnih statističnih uradov.

²⁰ Glej [Smernice o zbiranju in uporabi podatkov o enakosti glede na raso ali etnično poreklo](#).

POGLAVJE II – IZVRŠEVANJE PROTIDISKRIMINACIJSKE ZAKONODAJE IN KREPITEV ZAŠČITE PRED RASNIM SOVRAŠTVOM

- *Več kot polovica ljudi v EU meni, da je diskriminacija zaradi pripadnosti Romom (65 %), barve kože (61 %) in etničnega porekla (60 %) ²¹ zelo razširjena.*
- *96 % Judov pravi, da so se v preteklem letu soočili z antisemitizmom, 80 % pa jih meni, da so se razmere v zadnjih letih poslabšale ²².*
- *Skoraj polovica ljudi afriškega porekla v EU se v vsakdanjem življenju sooča z rasizmom ²³.*

Rasizem lahko vodi do diskriminacije zaradi rase ali etničnega porekla. Zaščita pred rasno ali etnično diskriminacijo je zapisana v [Listini Evropske unije o temeljnih pravicah](#) in **protidiskriminacijski zakonodaji EU**. „Diskriminacija zaradi rase ali etničnega porekla“, do katere pride, če so osebe zaradi rase ali etničnega porekla obravnavane manj ugodno ali če so v posebej neugodnem položaju glede na druge osebe, je prepovedana z [direktivo o rasni enakosti](#). Za boljše izvrševanje protidiskriminacijskih pravil sta bili sprejeti [direktivi o standardih za organe za enakost](#).

V zvezi s kaznivimi dejanji je ključni zakonodajni akt [Okvirni sklep o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije](#) s kazensko-pravnimi sredstvi. Nekatere hude oblike rasizma in ksenofobije ²⁴ morajo biti opredeljene kot kaznivo dejanje v vseh državah EU in se kaznovati z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.

Vsakdo v EU bi moral imeti možnost, da v celoti in enakostno uveljavlja svoje pravice. Vendar se pojavljajo primeri rasne diskriminacije ter rasističnega nadlegovanja in nasilja, ki pa se pogosto ne prijavijo ²⁵. Da bi to preprečili, je treba okrepiti **izvrševanje ustrezne zakonodaje EU in nacionalnih pravnih okvirov**. Zagotoviti je treba tudi zaščito pred rasističnim sovraštvom, tudi na spletu, in sicer z usklajenimi ukrepi sodstva, policije in tožilcev.

Krepitev izvrševanja protidiskriminacijske zakonodaje EU

Prednostna naloga Komisije je zagotoviti učinkovito uporabo trdnega protidiskriminacijskega pravnega okvira EU, da se doseže enakost v vseh državah članicah.

Dokazi kažejo, da so učinkovite sankcije proti diskriminaciji ²⁶ ključni mehanizmi za odpravo ovir za zaposlovanje, socialno zaščito, izobraževanje ter dobavo blaga in storitev, vključno s stanovanji. V tem smislu bo v letu 2026 v **poročilu Komisije o direktivi o rasni enakosti analizirana uporaba direktive v državah članicah**, poročilo pa bo tudi podlaga za razmislek o tem, kako naj države članice okrepijo svoje sisteme sankcij.

Ker umetna inteligenca vse bolj prispeva k odločitvam in političnim usmeritvam, je ključno, da se njen potencial izkoristi in da se zmanjšajo tveganja za ohranjanje rasne pristranskosti. V poročilu Komisije o uporabi direktive o rasni enakosti bo **analizirana uporaba protidiskriminacijske zakonodaje v primerih algoritemske diskriminacije**.

²¹ Raziskava Eurobarometer Diskriminacija v Evropski uniji v letu 2023.

²² FRA, 2024: [Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism](#) (Izkušnje Judov z antisemitizmom in njihovo zaznavanje tega pojava).

²³ FRA, 2023: [Being Black in the European Union](#) (Izkušnje temnopoltih v Evropski uniji).

²⁴ Na primer: javno spodbujanje k nasilju ali sovraštvu proti skupini oseb ali članu take skupine glede na raso, barvo kože, poreklo, vero ali prepričanje, oziroma nacionalno ali etnično pripadnost.

²⁵ Poročila FRA: [Addressing Racism in Policing](#) (Obravnavanje rasizma pri policijskem delu); [Being Muslim in the EU](#) (Izkušnje muslimanov v EU); [Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism](#) (Izkušnje Judov z antisemitizmom in njihovo zaznavanje tega pojava).

²⁶ [Study on sanctions for discrimination on racial-ethnic-religious grounds](#) (Študija o sankcijah za diskriminacijo zaradi rase, etnične ali verske pripadnosti).

[Akt o umetni inteligenci](#) prepoveduje nekatere posebej škodljive prakse umetne inteligence, ki niso združljive z vrednotami EU (npr. manipulativni sistemi umetne inteligence, ki spodbujajo sovraštvo ali nasilje nad zaščitenimi skupinami, ali sistemi umetne inteligence, ki na podlagi biometričnih podatkov sklepajo o rasnem poreklu). Komisija bo zagotovila smernice in druga podpora orodja za učinkovito izvajanje akta o umetni inteligenci glede prepovedi in zahtev za umetno-inteligenčne sisteme velikega tveganja. Komisija bo še naprej spodbujala izmenjave o vplivu umetne inteligence na ljudi s tveganjem za rasno diskriminacijo, ter države članice podpirala pri izvrševanju in izvajanju prava EU za preprečevanje potencialno diskriminatornih odločitev, ki jih omogoča umetna inteligenca, in odpravo krivic, ki bi tako nastale.

[Direktivi o standardih za organe za enakost](#) določata jasne in zavezujoče standarde za zagotavljanje neodvisnosti in učinkovitosti teh organov. Komisija bo do junija 2026 sprejela izvedbene akte za določitev kazalnikov o delovanju organov za enakost in spremljala uspešnost prenosa obeh direktiv v nacionalno zakonodajo.

V [direktivi o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini](#) je priznано, da so žrtve presečne diskriminacije, vključno z ženskami z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem, lahko izpostavljene večjemu tveganju nasilja zaradi spola. **Komisija bo pri podpori državam članicam v postopku prenosa namenila pozornost izzivom, s katerimi se soočajo žrtve, ki doživljajo presečno diskriminacijo zaradi svojega rasnega ali etničnega porekla.**

Zaščita ljudi pred kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom

Zaščita ljudi pred kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom je v središču agende EU za boj proti rasizmu. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev, da bi zagotovila popoln in pravičen prenos [okvirnega sklepa o boju proti rasizmu in ksenofobiji](#)²⁷. Še naprej bo spremljala prenos in podpirala izmenjavo dobrih praks v [skupini na visoki ravni za boj proti kaznivim dejanjem iz sovraštva in sovražnemu govoru](#). Komisija spodbuja države članice, naj izboljšajo zbiranje podatkov o kaznivih dejanjih iz sovraštva ter razširijo usposabljanje pravosodnih organov in policije o kaznivih dejanjih iz sovraštva, vključno z rasno pristranskostjo.

Komisija je za okrepitev kazenskopravnega okvira EU proti kaznivim dejanjem iz sovraštva predlagala [sklep Sveta o vključitvi sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva na evropski seznam kaznivih dejanj](#). Ta sklep bi Komisiji v drugi fazi omogočil okrepitev pravnega okvira za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva. Ker pri tem ni napredka, **Komisija proučuje možnost harmonizacije opredelitev spletnih kaznivih dejanj iz sovraštva z zakonodajno pobudo, ki bi temeljila na obstoječih področjih kriminala, zajetih v členu 83(1) PDEU**. S tem bi se odzvala na priporočila [državlanskega foruma o boju proti sovraštvu v družbi](#).

Komisija tudi pomaga izboljšati odzivanje na primere kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora in sicer tako, da v skladu s [strategijo notranje varnosti Protect EU](#) podpira organe držav članic, odgovorne za varovanje javnih prostorov, vključno z verskimi objekti.

Žrtve rasističnih kaznivih dejanj iz sovraštva kažejo okrnjeno zaupanje, zato so potrebni ukrepi za podporo in opolnomočanje, s katerimi bi se odpravilo nezadostno prijavljanje in zagotovila pravna sredstva. Evropski parlament in Svet sta dosegla **politični dogovor o predlogu za pregled direktive o pravicah žrtev**²⁸. To bo dodatno okrepilo pravice žrtev, tudi tistih, ki so žrtve rasno motiviranih kaznivih dejanj iz sovraštva, in sicer z lažjim prijavljanjem kaznivih

²⁷ Postopki za ugotavljanje kršitev v EU.

²⁸ Pravice žrtev v EU – Evropska komisija, Komisija pozdravlja dogovor o strožjih pravilih EU za zagotavljanje pravic žrtev.

dejanj, boljšo oceno potreb žrtev ter boljšo psihološko podporo in fizično zaščito. Poleg tega bo Komisija sprejela revidirano [strategijo EU o pravicah žrtev](#).

Tudi tveganje spletnega sovraštva je enako pogosto za rasne ali etnične manjšine. Po [aktu o digitalnih storitvah](#) morajo ponudniki digitalnih storitev preprečevati nezakonite vsebine in varovati temeljne pravice z zanesljivimi mehanizmi prijave in ukrepanja ter temeljitimi obveznostmi glede ocene in zmanjšanja tveganja. Komisija bo še naprej spremljala in izvrševala akt o digitalnih storitvah ter skupaj z odborom za digitalne storitve in ustreznimi deležniki redno **spremljala in podpirala izvajanje prostovoljnega [kodeksa ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu](#)**.

V okviru [akcijskega načrta za digitalno izobraževanje](#) bodo posodobljene [smernice za učitelje in izobraževalce o boju proti dezinformacijam ter spodbujanju digitalne pismenosti](#) zagotovile **praktične napotke o tem, kako čim bolj spodbujati strpnost in vključevanje na spletu**. Komisija bo prav tako še naprej spodbujala družbeno odpornost s podpornimi ukrepi za medijsko pismenost, pa tudi s sodelovanjem s podpisniki [kodeksa ravnanja glede dezinformacij](#), da bi izboljšala njegovo izvajanje in zmanjšala širjenje viralnih dezinformacij, tudi tistih, ki so povezane z rasizmom in spletnim sovraštvom.

Vzporedno s tem Komisija obravnava sovražni govor v športu, pri čemer tesno sodeluje s Svetom Evrope in državam članicam pomaga z odprto metodo koordinacije za boj proti sovražnemu govoru v športu, ki se trenutno izvaja v okviru [delovnega načrta EU za šport](#).

Boj proti rasni pristranskosti v javni upravi

Učinkovita javna uprava je temelj dobrega upravljanja, zaupanja javnosti in socialne kohezije. Boj proti rasni pristranskosti v javnih upravah in pravosodnih sistemih je bistven za obravnavanje rasizma. Sodelovanje med javnimi organi in skupnostmi podpira krepitev zaupanja in ustvarja občutek skupne odgovornosti²⁹. **Komisija spodbuja države članice, naj zagotovijo celovite programe usposabljanja za pomoč javnim uslužbencem pri prepoznavanju rasne pristranskosti in boju proti njej**, hkrati pa spodbujajo večjo kulturno ozaveščenost in občutljivost. V ta namen bo še naprej zagotavljala podporo nacionalnim organom, tudi v okviru programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote.

Odgovorno preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, ki zagotavlja enako zaščito in pravično obravnavo za vse, je ključni steber demokracije in pravne države. Vendar ugotovitve iz poročila FRA [Obravnavanje rasizma pri policijskem delu](#) kažejo, da rasizem pri policijskem delu vključuje diskriminatorne prakse profiliranja, neustrezno rasistično komunikacijo in prekomerno uporabo sile³⁰. Deležniki, s katerimi so bila opravljena posvetovanja za namen te strategije, so poudarili potrebo po celovitih programih usposabljanja za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter po večji preglednosti in odgovornosti v teh organih³¹. Komisija bo, da bi državam članicam zagotovila dodatne smernice, **pripravila zbirko dobrih praks za preprečevanje diskriminatornih praks profiliranja**.

²⁹ Glej na primer: [Evropski center za preprečevanje kriminala: Community-Oriented Policing in the European Union](#) (V skupnost usmerjeno policijsko delo v Evropski uniji).

³⁰ [FRA – Addressing racism in policing](#) (Obravnavanje rasizma pri policijskem delu).

³¹ [Odprto javno posvetovanje](#): Strategija za boj proti rasizmu.

Komisija bo:

- podpirala izvajanje direktive o rasni enakosti, vključno z objavo poročila s poudarkom na njenem izvrševanju in uporabi v primerih algoritemske diskriminacije;
- podpirala izvajanje akta o umetni inteligenci za obravnavanje tveganj rasne pristranskosti in diskriminacije;
- preudarila zakonodajno pobudo za harmonizacijo opredelitev spletnih kaznivih dejanj iz sovraštva;
- podpirala prenos in izvajanje revidirane direktive o pravicah žrtev, da bi okrepila pravice žrtev, vključno z žrtvami rasno motiviranih kaznivih dejanj iz sovraštva;
- pripravila zbirko dobrih praks za preprečevanje diskriminatornih praks profiliranja.

Države članice se spodbujajo, naj:

- bolje izvršujejo zakonodajo EU o kaznivih dejanjih iz sovraštva in nediskriminaciji, tudi tako, da okrepijo sisteme sankcij;
- okrepijo prizadevanja za boj proti spletnim kaznivim dejanjem iz sovraštva, vključno z rasno motiviranimi kaznivimi dejanji;
- uvedejo celovite programe usposabljanja za pomoč javnim uslužbencem pri prepoznavanju in odpravljanju rasne pristranskosti;
- zagotovijo poštene in na dokazih temelječe policijske prakse, ki so podprte z ukrepi za zagotavljanje odgovornosti.

POGLAVJE III – KREPITEV SOCIALNE ENAKOSTI IN KOHEZIJE

- *Več kot tretjina Evropejcev je kot glavni dejavnik slabšega položaja kandidatov za zaposlitev navedla kandidatovo barvo kože (39 %) ali etnično poreklo (34 %)³².*
- *Vsak drugi romski oziroma travellerski otrok (46 %) obiskuje šolo, v kateri so vsi ali večina učencev Romi oziroma Travellerji³³.*
- *40 % muslimanov v EU živi v prenatrpanih stanovanjih, kar je več kot dvakrat več kot pri splošnem prebivalstvu EU (17 %)³⁴.*

Ljudje, ki jih prizadene rasizem, se lahko soočajo z diskriminacijo na temeljnih področjih življenja, vključno z izobraževanjem, zaposlovanjem, stanovanjem, zdravstvenim varstvom in socialno zaščito. Ta kumulativni učinek rasizma negativno vpliva na dostop do enakih možnosti v celotnem življenju posameznika³⁵. To je v nasprotju z vrednotami EU, kot so zapisane v Pogodbah in [evropskem stebru socialnih pravic](#), ki spodbuja vključujočo družbo in konkurenčno socialno tržno gospodarstvo, ki zagotavlja delovna mesta, poštene delovne pogoje in socialno zaščito za vse.

Vključujoča izobraževanje in kultura kot gonilo socialne enakosti in konkurenčnosti

Cilj [unije spretnosti](#) je podpreti sisteme izobraževanja in usposabljanja, da se zagotovijo enake možnosti za vsakogar, ne glede na posameznikovo ozadje. Naložba v dobro izobraženo prebivalstvo in delovno silo je naložba v konkurenčnost, gospodarsko in vključujočo rast ter socialno in teritorialno kohezijo EU.

³² Raziskava Eurobarometer 2023: Diskriminacija v Evropski uniji.

³³ FRA, 2025: Rights of Roma and Travellers in 13 European countries (Pravice Romov in Travellerjev v 13 evropskih državah).

³⁴ FRA: Being Muslim in the EU (Izkušnje muslimanov v EU).

³⁵ OECD, 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism (Spremljanje in ocenjevanje učinka nacionalnih akcijskih načrtov za boj proti rasizmu).

Izobraževanje ima ključno vlogo pri spodbujanju socialne mobilnosti in je lahko močen dejavnik enakih možnosti. Temelj je pridobivanje osnovnih znanj in spretnosti, kot so pismenost, matematika, naravoslovje, digitalne spretnosti in državljanska vzgoja. Uvedba državljanske vzgoje od zgodnjega otroštva je ključna za oblikovanje odprte miselnosti mladih učencev, da ti lahko cenijo raznolikost in razvijajo vzajemno spoštovanje, kar je v skladu s temeljnimi evropskimi vrednotami. Tudi umetnost, kultura in šport so pomembni za mobilizacijo družbe proti rasizmu ter spodbujanje spoštovanja, vključevanja in enakosti.

Učenci, dijaki in študentje iz rasnih ali etničnih manjšin lahko pri dostopu do kakovostnega izobraževanja naletijo na segregacijo in ovire, kar negativno vpliva na njihov učni uspeh in prehod na trg dela³⁶. Zato sta pravičnost in vključevanje v središču [strateškega okvira evropskega izobraževalnega prostora](#), namen pa je spodbujati vključujoča izobraževalna okolja, ki črpajo iz raznolikosti, da bi zajela evropske talente, s čimer bi se okrepili tudi trgi dela. **Evropska agenda za učitelje in mentorje** bo obravnavala usposabljanje in strokovni razvoj učiteljev na področju raznolikosti in vključevanja ter spodbujanje raznolikosti v samem učiteljskem poklicu.

Komisija bo še naprej podpirala reforme držav članic za vključujoče izobraževanje ter spodbujala pravičnost in vključevanje. Programi kot [Erasmus+](#), [Evropski socialni sklad plus \(ESF+\)](#) in [Obzorje Evropa](#) podpirajo ta prizadevanja tako, da spodbujajo enakostni dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, in sicer s **financiranjem usposabljanj za učitelje, sodelovanjem šol, projekti učne mobilnosti in raziskavami, ki se osredotočajo na vključujoče izobraževanje**.

Boj proti rasizmu z vključujočimi politikami na področju zaposlovanja, stanovanj in zdravja

Na področju zaposlovanja rasizem in rasna diskriminacija ovirata enakost. Prosilci z imeni, ki so zaznana kot tuja, se pogosto srečujejo z ovirami pri dostopu do trga dela³⁷, kar povzroča nižje ravni ekonomske varnosti. Cilj [akcijskega načrta za integracijo in vključevanje](#) je podpreti trajnostno vključevanje migrantov in državljanov EU z migrantskim ozadjem na trg dela, spodbujati države članice k ozaveščanju o diskriminaciji pri zaposlovanju in na delovnem mestu ter okrepiti protidiskriminacijske ukrepe. Boljše vključevanje na trg dela je tudi pomemben vzvod politike za odpravo pomanjkanja delovne sile in zadoščanje potreb po spretnostih za povečanje konkurenčnosti EU.

Komisija je zavezana spodbujanju raznolikosti pri zaposlovanju in spodbujanju bolj vključujočih delovnih mest ter bo še naprej tesno sodelovala s **platformo EU za listine o raznolikosti**, da bi spodbudila izmenjavo dobrih praks na področju pobud za raznolikost in vključevanje, vključno z etnično raznolikostjo. **Platforma bo tudi olajšala dialog in zagotovila smernice, na primer o vključujočih praksah zaposlovanja**.

Dostop do cenovno dostopnih in dostojnih stanovanj je ključnega pomena za dobro počutje posameznika in družine ter socialno kohezijo. Pripadniki rasnih ali etničnih manjšin se pogosto soočajo z diskriminacijo in ovirami na stanovanjskem trgu, k čemur sodijo neenaki pogoji za najemnike ali kupce in ovire pri dostopanju do posojil. Nesorazmerno pogosto se soočajo s prenatrpanimi stanovanji, slabimi življenjskimi pogoji, brezdomstvom in segregacijo³⁸. Ti

³⁶ [New issue paper: Tackling prejudice and discrimination in and through education and training | European Education Area](#) (Novi dokument za razpravo: Boj proti predsodkom in diskriminaciji z izobraževanjem in usposabljanjem | evropski izobraževalni prostor).

³⁷ [Susanne Veit in dr.: In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe, Socio-Economic Review](#) (V tvojem obrazu: primerjalni terenski preizkus rasne diskriminacije v Evropi).

³⁸ [OECD, 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#) (Spremljanje in ocenjevanje učinka nacionalnih akcijskih načrtov za boj proti rasizmu).

izzivi so lahko izrazitejši na podeželskih in oddaljenih območjih z omejenimi stanovanjskimi možnostmi³⁹ in omejenimi javnimi storitvi.

Za boljše razumevanje, kako diskriminacija ustvarja ovire za cenovno dostopna stanovanja, **bo Komisija objavila študijo o diskriminaciji na stanovanjskem področju**, vključno z analizo obstoječih nacionalnih in lokalnih praks. Kot cilj [evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja](#) in v okviru prihodnje strategije za boj proti revščini bo Komisija podala predlog **priporočila Sveta o boju proti stanovanjski izključenosti**, s čimer želi podpreti ranljive osebe v negotovih stanovanjskih razmerah ter preprečevati in obravnavati brezdomstvo.

Cilj [urbane agende EU](#), medvladne pobude, ki povezuje akterje z vseh ravni upravljanja, in [agende EU za mesta](#) je spodbujati vključujoče in raznolike soseske ter zmanjšati socialne in teritorialne razlike. Poleg tega imajo lahko sredstva iz [Evropskega sklada za regionalni razvoj](#) in sklada ESS+ osredno vlogo pri izboljšanju dostopa do kvalitetnih stanovanj in osnovnih storitev za skupine, ki jim grozi diskriminacija, in pri razvoju ukrepov za odpravo segregacije⁴⁰.

Nadaljnji ključni izziv v boju proti rasizmu so tudi razlike v zdravstvenem varstvu. Ljudje, ki doživljajo rasizem, pogosto poročajo o slabših zdravstvenih izidih in pomanjkanju dostopa do kakovostne oskrbe. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti razsežnosti spola, saj imajo migrantke slabše izide na področju sladkorne bolezni, duševnega zdravja ter spolnega in reproduktivnega zdravja, poročajo pa tudi, da se soočajo z večjo diskriminacijo s strani zdravstvenih delavcev kot moški migranti⁴¹.

Komisija države članice spodbuja, naj se borijo proti rasni diskriminaciji na področju zdravja⁴² in oblikujejo pravične zdravstvene politike, pri tem pa k sooblikovanju zdravstvenih storitev pritegnejo skupnosti. Leta 2024 je bil predstavljen [sveženj podpore EU za odpravo stigmatizacije](#), v okviru [programa za ukrepe Unije na področju zdravja](#) pa bo **Komisija države članice še naprej podpirala pri izvajanju zdravstvenih politik, ki obravnavajo rasno pristranskost**, med drugim z boljšim zbiranjem podatkov o enakosti v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri.

Vključevanje boja proti rasizmu v socialno zaščito in nagrajevanje lokalnih ukrepov

Sistemi socialne zaščite morajo zagotavljati učinkovito podporo vsem posameznikom. Ta je enako pomembna tudi na območjih, kjer se ljudje z manjšinskim rasnim ali etničnim poreklom morda soočajo z dodatnimi ovirami pri dostopu do socialnih storitev in priložnosti zaradi oddaljenosti, pomanjkanja infrastrukture ali manjšega števila služb⁴³.

Za spodbujanje **vključujočega pristopa k socialni zaščiti Komisija spodbuja države članice, naj pri oblikovanju in izvajanju politik, ki obravnavajo socialno izključenost, upoštevajo položaj rasnih ali etničnih manjšin**. Poleg tega bo cilj [prve strategije EU za boj proti revščini](#) obravnavati temeljne vzroke revščine in izključenosti ter okrepiti podporne storitve ne glede na geografsko lokacijo.

Komisija poleg tega države članice spodbuja, naj uresničijo [priporočilo Sveta o evropskem jamstvu za otroke](#), pri tem pa po potrebi upoštevajo posebne oblike prikrajšanosti, ki jih

³⁹ [Highlights Report | Good Practice Webinar: 'Rural Housing' | Rural Pact Community Platform](#) (Poročilo Highlights | spletni seminar dobrih praks: Stanovanja na podeželju | platforma skupnosti pakta za podeželje).

⁴⁰ Zbirka orodij „Socialna stanovanja in več“.

⁴¹ Gender equality and health in the EU (Enakost spolov in zdravje v EU): <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>.

⁴² [SZO: Tackling structural racism and ethnicity based discrimination in health](#) (Boj proti strukturnemu rasizmu in diskriminaciji zaradi etnične pripadnosti v zdravstvu).

⁴³ [Sporočilo Komisije Dolgoročna vizija za podeželska območja EU](#).

doživljajo otroci z migrantskim ozadjem ali iz etničnih manjšin, in uresničijo [priporočilo Sveta o primernem minimalnem dohodku](#).

Komisija bo še naprej spodbujala pobude za raznolikost in vključevanje, kot je [nagrada evropskih prestolnic vključevanja in raznolikosti](#), ki omogoča prepoznavnost dobrih praks lokalnih oblasti za raznolika in vključujoča okolja. Komisija bo, da bi mesta v EU dodatno spodbudila k boju proti rasizmu, uvedla **kategorijo prestolnica protirasističnih politik**. To bo dopolnjevalo [mesec raznolikosti EU](#), ki ga praznujemo maja, da bi povečali ozaveščenost o koristih vključujočih okolij in delovnih mest ter spodbudili vse vrste organizacij, da sprejmejo konkretne ukrepe za spodbujanje raznolikosti.

Komisija bo:

- predstavila evropsko agendo za učitelje in mentorje, podprla sodelovanje šol in projekte učne mobilnosti ter raziskave, osredotočene na vključujoče izobraževanje;
- podpirala ukrepe držav članic za vključujoče zaposlovanje, izobraževanje, kulturo in šport;
- izvedla študijo o stanovanjskih razmerah skupin, ki jim grozi diskriminacija, in podala predlog priporočila Sveta o boju proti stanovanjski izključenosti;
- podpirala države članice pri izvajanju zdravstvenih politik, ki odpravljajo rasno pristranskost, vključno z boljšim zbiranjem podatkov o enakosti na področju zdravja v skladu z nacionalnimi pravnimi okviri.

Države članice se spodbujajo, naj:

- predlagajo politične pobude za izboljšanje dostopa do izobraževanja in usposabljanja ter zaposlitvenih možnosti za marginalizirane osebe;
- obravnavajo rasizem kot splošni dejavnik celostnega zdravstvenega stanja osebe in ustrezno oblikujejo zdravstvene politike;
- pri snovanju in izvajanju politik za obravnavanje socialne izključenosti upoštevajo položaj rasnih ali etničnih manjšin.

POGLAVJE IV – SPODBUJANJE KLJUČNIH PARTNERSTEV

Za resnično vključujočo in pravično EU sta potrebna vsedružbeni pristop ter dejavno vključevanje in sodelovanje vseh deležnikov: držav članic, institucij in agencij EU, organizacij civilne družbe, mednarodnih partnerjev, regionalnih in lokalnih organov, zasebnega sektorja ter skupnosti, ki so izpostavljene rasizmu. Komisija bo utrdila svoje sodelovanje z deležniki in zagotovila, da bodo v proces snovanja politik vključeni različni pogledi.

Usklajevanje boja proti rasizmu na ravni EU

[Koordinator Evropske komisije za boj proti rasizmu](#) bo še naprej imel osrednjo vlogo pri prizadevanjih za boj proti vsem oblikam rasizma, saj bo spodbujal strukturiran dialog s skupnostmi, ki doživljajo rasizem, kar bo okrepilo demokratično legitimnost in varovalo temeljne pravice. Ta koordinator tesno sodeluje s koordinatorjem za boj proti sovražstvu do muslimanov, koordinatorjem za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja, koordinatorjem za pravice žrtev ter koordinatorjem EU za mlade.

Za učinkovito obravnavanje rasizma je potrebno smiselno sodelovanje organizacij civilne družbe, ki zastopajo najbolj prizadete. **Komisija bo obnovila [forum civilne družbe za boj proti rasizmu](#)**, in sicer z razpisom za prijavo interesa **ter pripravila letni delovni program, ki bo usmerjal dejavnosti foruma**. To bo priložnost, da postane članstvo foruma bolj

raznoliko, saj bodo vključeni novi zorni koti in strokovno znanje nacionalnih in lokalnih organizacij.

Poleg stalnega političnega dialoga o boju proti rasizmu z organizacijami civilne družbe Komisija priznava ključno vlogo organizacij civilne družbe in potrebo po krepitvi civilnega prostora, kot je poudarjeno v [strategiji EU za civilno družbo](#), saj se organizacije civilne družbe, ki se borijo proti rasizmu, vse pogostejše soočajo z dezinformacijskimi kampanjami in stalnim pritiskom. Kot je bilo v strategiji napovedano, bo **Komisija vzpostavila širšo platformo civilne družbe, ki bo zagotovila red in strukturiran okvir za dialog o zaščiti in spodbujanju vrednot EU**. To bo okrepilo odpornost organizacij civilne družbe, vključno z organizacijami, ki se borijo proti rasizmu.

Da bi vse politike EU prispevale k boju proti rasizmu, bo Komisija rasizem še naprej obravnavala pri svojih prizadevanjih za vključevanje načela enakosti. Ta prizadevanja vodi komisarka za enakost, podpirajo pa jih kontaktne točke za enakost v kabinetih in **projektna skupina za enakost**, ki združuje koordinatorje za enakost iz vseh generalnih direktorátov.

Spodbujanje boja proti rasizmu na svetovni ravni

Politike EU za boj proti rasizmu so tesno vpete v mednarodni okvir za človekove pravice. EU se bo še naprej zavzemala za splošno ratifikacijo [Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije](#), katere pogodbenice so vse države članice EU, ter podpirala [Durbansko deklaracijo in akcijski program](#), ki je globalni okvir ZN za boj proti rasizmu. Te zaveze krepita [Evropsko sodišče za človekove pravice](#) in [Evropska komisija Sveta Evrope za boj proti rasizmu in nestrpnosti](#), ki zagotavlja pomembna politična priporočila in poročila za posamezne države. EU ima še naprej vodilno vlogo v svetu pri podpiranju mednarodnih pobud⁴⁴ ter pri tem uporablja vsa orodja, ki jih ima na voljo v okviru skupne zunanje in varnostne politike.

Predvidena je priprava mednarodne okrogle mize za poglobitev sodelovanja z ustreznimi telesi ZN, Sveta Evrope in drugih večstranskih organizacij. To bi moralo vključevati redne razprave o izvajanju priporočil Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije ter priporočil Evropske komisije Sveta Evrope za boj proti rasizmu in nestrpnosti, pa tudi tesnejše sodelovanje s [posebno poročevalko ZN za sodobne oblike rasizma](#).

EU bo na dvostranski in večstranski ravni še naprej uporabljala svoja diplomatska orodja in orodja na področju človekovih pravic, da bi spodbujala svoje protirasistične in protidiskriminacijske politike, tudi v odnosih s strateškimi partnerji v okviru dialogov o človekovih pravicah, ministrskih srečanj in vrhov. S [paktom za Sredozemlje](#) bo krepila sodelovanje s partnerskimi državami na področju izobraževanja, kulture in športa ter spodbujala medsebojno razumevanje in vključevanje. Na dvostranski ravni bo EU še naprej izvajala svoje [smernice o človekovih pravicah za nediskriminacijo v zunanjem delovanju](#) in druge smernice o človekovih pravicah.

Da bi se spodbudil boj proti rasizmu na svetovni ravni, bo vzpostavljeno tudi tesno sodelovanje s predstavništvu Komisije v državah članicah in delegacijami EU v tretjih državah.

EU ostaja zavezana podpori zagovornikom človekovih pravic in organizacijam civilne družbe po vsem svetu, zlasti v okviru [akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo](#), pri tem pa bo še posebej podpirala tiste, ki zagovarjajo pravice domorodnih ljudstev, manjšin in marginaliziranih skupin, ki se soočajo z rasno ali etnično diskriminacijo. Poleg tega bo EU še

⁴⁴ Na primer [mednarodno desetletje oseb afriškega porekla v okviru ZN](#) ter [Unescovo svetovno zavezništvo proti rasizmu in diskriminaciji](#).

naprej sodelovala pri analizi dejavnosti tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja, ki širijo rasistična in sovražna sporočila, ter boju proti tem dejavnostim.

EU bo pri svojih misijah za opazovanje volitev še naprej pozorna na to, v kolikšni meri rasne ali etnične manjšine, kot so narodne manjšine in domorodna ljudstva, uživajo pravico in imajo možnost enakostno sodelovati v javnih zadevah in na volitvah⁴⁵.

Kar zadeva države kandidatke in potencialne kandidatke za pristop k EU, bo EU še naprej spodbujala njihovo postopno usklajevanje z zakonodajo EU o preprečevanju rasizma in rasne diskriminacije ter boju proti njima. [Komisija bo v okviru letnega širitvenega svežnja](#) še naprej spremljala stanje človekovih pravic ter izvajanje nediskriminacije in ukrepov za boj proti rasizmu, ksenofobiji, kaznivim dejanjem iz sovraštva in sovražnemu govoru.

Koordinator za boj proti sovraštvu do muslimanov bo organiziral koordinacijsko skupino, ki bo povezovala države članice, institucije EU, mednarodne organizacije, partnerske države in organizacije civilne družbe⁴⁶ z namenom razprave o tem, kako se najbolje spopasti s sovraštvom do muslimanov.

Boj proti rasizmu na nacionalni ravni

Prizadevanja za boj proti rasizmu je treba najprej in predvsem obravnavati na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Komisija bo države članice podpirala z delavnicami za **vzajemno učenje, namenjenimi usklajevanju nacionalnih politik s to strategijo. Posodobila in okrepila bo mandat skupine za nacionalno izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu**⁴⁷, pri čemer bo vse države članice spodbujala, naj v skupini dejavno sodelujejo, države kandidatke za pristop k EU pa povabila, naj se ji pridružijo. Prek strokovne skupine bo olajševala izmenjavo dobrih praks in gostila strokovne razprave⁴⁸.

Komisija spodbuja vse države članice, naj pripravijo nacionalne akcijske načrte za boj proti rasizmu, pri pripravljanju in izvajanju takih akcijskih načrtov pa jih bo podpirala prek programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote. **Spodbuja tudi razvoj lokalnih akcijskih načrtov za boj proti rasizmu v regijah, mestih, na šolah in v skupnostnih centrih**⁴⁹. Nekatere države članice so, da bi še okrepile svojo nacionalno zavezanost in odgovornost, imenovalle nacionalne koordinatorje za boj proti rasizmu in koordinatorje za boj proti sovraštvu do muslimanov in antisemitizmu. Komisija spodbuja vse države članice, naj uporabijo podoben pristop.

Podpiranje protirasističnih in protidiskriminacijskih pobud

Komisija je zavezana podpori organizacijam civilne družbe, lokalnemu aktivizmu in zavzemanju za boj proti rasizmu, zlasti ker se njihovo financiranje vse bolj zmanjšuje⁵⁰. Ta podpora se izvaja predvsem v okviru [programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote](#). Enakost in nediskriminacija se obravnavata tudi v predlogu Komisije za naslednji [večletni finančni okvir](#) 2028–2034. Komisija je v okviru novega programa AgoraEU predlagala

⁴⁵ Poročila misij za opazovanje volitev 2023–2025: [Misije EU za opazovanje volitev](#) | ESZD.

⁴⁶ [Sporočilo za medije Koordinacijski sestanek o boju proti sovraštvu do muslimanov](#) | Evropska komisija.

⁴⁷ Podskupina skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost ter skupine na visoki ravni za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva.

⁴⁸ Na primer [Common guiding principles for national action plans against racism and racial discrimination](#) (Skupna vodilna načela za nacionalne akcijske načrte za boj proti rasizmu in rasni diskriminaciji).

⁴⁹ [Common guiding principles for national action plans against racism and racial discrimination](#) (Skupna vodilna načela za nacionalne akcijske načrte za boj proti rasizmu in rasni diskriminaciji).

⁵⁰ [European Policy Centre, 2025: Securing Europe's civic space](#) (Evropski politični center, 2025): Zagotavljanje varnosti evropskemu prostoru civilne družbe); [FRA, 2024: Summary of key findings from FRA's civic space consultation covering 2024](#) (Povzetek ključnih ugotovitev posvetovanja FRA o prostoru civilne družbe za leto 2024); [Civil Society Europe, 2025: Contribution to the 2025 Annual Rule of Law Report](#) (Civilna družba Evropa, 2025: Prispevek k letnemu poročilu o stanju pravne države za leto 2025).

proračun v višini 3,6 milijarde EUR za sklop za demokracijo, državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV+), kar je več kot podvojitev proračuna programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote.

Komisija v skladu s finančno uredbo preveri, ali upravičenci do sredstev EU pri izvajanju projektov, ki se financirajo iz proračuna Unije, spoštujejo vrednote EU. Komisija pred dodelitvijo nepovratnih sredstev opravi strogo preverjanje. Ta pravila se izvršujejo prek [sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev \(EDES\)](#). Komisija bo še naprej iskala kar najboljše načine za polno uporabo nabora orodij, tudi pri izbiri potencialnih upravičencev.

Komisija bo pri dodeljevanju sredstev EU še naprej skrbela, da države članice izpolnjujejo [horizontalne omogočitvene pogoje](#) glede učinkovitega izvajanja in uporabe Listine o temeljnih pravicah, kot je določeno v [uredbi o skupnih določbah](#). Države članice morajo imeti vzpostavljene učinkovite mehanizme za zagotavljanje spoštovanja temeljnih pravic iz Listine pri izvajanju programov kohezijske politike.

Komisija predlaga, da se v naslednjem večletnem finančnem okviru 2028–2034 v [načrte za nacionalna in regionalna partnerstva](#) vključijo trdni zaščitni ukrepi za zagotavljanje skladnosti s pravno državo in za učinkovito uporabo Listine EU o temeljnih pravicah. Države članice in Komisija bodo morale sprejeti ustrezne ukrepe, da bi med pripravo, izvajanjem, spremljanjem, poročanjem in vrednotenjem načrtov preprečile diskriminacijo zaradi rase ali etničnega porekla.

Komisija bo:

- prenovila forum civilne družbe za boj proti rasizmu in pripravila letni delovni program za usmerjanje njegovih dejavnosti;
- organizirala delavnice z državami članicami v podporo nacionalnim prizadevanjem za boj proti rasizmu na nacionalni oziroma regionalni ravni;
- posodobila in okrepila mandat strokovne skupine za nacionalno izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu ter države kandidatke za članstvo v EU povabila, naj se ji pridružijo;
- pripravila mednarodno okroglo mizo za poglobitev sodelovanja z ustreznimi telesi ZN, Svetom Evrope in drugimi večstranskimi organizacijami;
- zagotavljala podporo z ustreznimi instrumenti porabe EU za podporo projektom in organizacijam, ki se borijo proti rasizmu in rasni diskriminaciji.

Države članice se spodbujajo, naj:

- pripravijo nacionalne akcijske načrte za boj proti rasizmu in imenujejo nacionalne koordinatorje za boj proti rasizmu;
- podpirajo razvoj lokalnih akcijskih načrtov za boj proti rasizmu v regijah, mestih, na šolah in v skupnostnih centrih.

POGLAVJE V – VODSTVO Z ZGLEDOM

Spodbujanje raznolikosti in vključevanja je bistveno za zagotavljanje pravičnega in učinkovitega delovnega okolja ter privabljanje talentov. Če se uslužbenci počutijo zastopane na vseh ravneh, tudi na vodstvenih položajih, se okrepi njihov občutek pripadnosti in zaupanja. Komisija ostaja zavezana ohranjanju politike ničelne tolerance do vseh oblik diskriminatornega ravnanja.

Spodbujanje raznolikosti pri zaposlovanju v Evropski komisiji

Institucije EU bi morale odražati etnično, kulturno in jezikovno raznolikost Evrope. Komisija se je v svoji [strategiji za človeške vire](#) zavezala, da bo dajala zgled vključevanja in raznolikosti⁵¹, da bi se v podobi njenih zaposlenih bolje odražala raznolikost evropske družbe. Na podlagi rezultatov [raziskave o raznolikosti, vključevanju in spoštovanju na delovnem mestu](#) je [akcijski načrt za raznolikost in vključevanje na delovnem mestu \(2023–2024\)](#) zagotovil okvir za izpolnjevanje zavez iz strategije s ciljno usmerjenimi ukrepi za pristop ničelne tolerance do vseh vrst oziroma oblik diskriminacije, tudi diskriminacije zaradi rase ali narodnosti. Raziskava je bila leta 2025 ponovljena, njene ugotovitve pa bodo uporabljene pri **posodobljenem akcijskem načrtu za povečanje raznolikosti z ukrepi ozaveščanja in revidiranimi smernicami za zaposlovanje**.

Ciljno usmerjene strategije zaposlovanja naj bi povečale prepoznavnost in dostopnost poklicnih poti v EU za slabše zastopane skupine. [Evropski urad za izbor osebja \(EPSO\)](#) je uvedel ciljno usmerjene strategije obveščanja, da bi pritegnil kandidate z **najrazličnejšimi etničnimi ozadji, na primer s sejmami raznolikosti ali partnerstvi s civilno družbo in organizacijami v skupnostih**. Da bi se opredelili in obravnavali morebitni razlogi za manjšo raznolikost nabora kandidatov, so se z anonimnimi in prostovoljnimi anketami med nekdanjimi kandidati natečajev urada EPSO zbrali podatki o raznolikosti.

Kar zadeva **program pripravništva „modra knjiga“**, je Komisija, da bi povečala raznolikost kandidatov, uporabila posebno strategijo za raznolikost in vključevanje s ciljno usmerjenim promocijskim gradivom (na primer v družbenih medijih). Poleg tega Komisija pregleduje sklep o pravilih, ki urejajo program pripravništva, in razmišlja o tem, da bi pripravništvo odprla za kandidate, ki so zaključili poklicno izobraževanje in usposabljanje, ter izvedla nekatere pozitivne ukrepe za slabše zastopane skupine.

Da bi **Komisija** podprla z dokazi podprto oblikovanje politik, tudi v zvezi z lastnimi človeškimi viri, **bo še naprej zbiral podatke o enakosti na delovnem mestu**, in sicer na prostovoljni osnovi, v anonimizirani obliki in v skladu s pravicami.

Boljši razvoj zmogljivosti

Komisija še naprej zagotavlja in spodbuja programe usposabljanje, mentorstvo in kovčing za vse svoje osebe, vključno z vodstvenimi delavci. Usposabljanje o nezavedni pristranskosti in etičnem vedenju dopolnjujejo moduli o rasni pristranskosti in mikroagresiji. Cilj teh pobud je povečati ozaveščenost, preprečevati diskriminatorno ravnanje in okrepiti zmogljivosti Komisije za boj proti rasizmu.

Komisija je v okviru svojih prizadevanj posodobila svoj [okvir za preprečevanje nadlegovanja na delovnem mestu](#), da bi bolje obravnavala vse oblike diskriminacije na delovnem mestu, okvir pa se lahko uporablja tudi, če je nadlegovanje ali kakršno koli drugo neprimerno ravnanje povezano z rasizmom. **Podporne službe, vključno s službami za mediacijo in svetovanje, glavnim zaupnikom in mrežo zaupnikov, zagotavljajo smernice in pomoč osebjem, ki ga je prizadela diskriminacija**. Za zagotovitev učinkovitosti okvira za boj proti nadlegovanju preiskovalni in disciplinski urad obravnava tudi primere rasne diskriminacije ali nadlegovanja.

⁵¹ [Raznolikost in vključevanje – Evropska komisija](#).

Komisija bo:

- leta 2026 posodobila akcijski načrt za raznolikost in vključevanje na delovnem mestu;
- vsem zaposlenim nudila ciljno usmerjeno usposabljanje, mentorstvo in kovčing na področju enakosti in spodbujala uporabo teh možnosti;
- zagotavljala delovno okolje brez diskriminacije in dosledno izvajala svojo strategijo ničelne tolerance do nadlegovanja;
- še naprej izvajala ciljno usmerjene strategije ozaveščanja, da bi pritegnila kandidate z najrazličnejšimi etničnimi okolji;
- zbirala podatke o enakosti, tudi z anketami za spremljanje raznolikosti osebja in njihovih izkušenj na delovnem mestu.

Države članice se spodbujajo, naj:

- izvajajo politike ničelne tolerance do nadlegovanja v javnem sektorju;
- sistematično zagotavljajo tečaje usposabljanja o preprečevanju pristranskosti in o raznolikosti za vse javne uslužbenke.

ZAKLJUČEK

Ta strategija je odločilen korak k pravi Uniji enakosti, v kateri lahko vsakdo živi, vodi in uspeva, ne da bi bil izpostavljen rasizmu, najsi gre za rasizem proti temnopoltim, anticiganizem, antisemitizem, rasizem proti azijskim skupinam ali sovraštvo do muslimanov. Strategija zagotavlja celovit okvir za boj proti vsem oblikam rasizma, medosebnega in strukturnega rasizma, rasne diskriminacije, kaznivih dejanj iz sovraštva in nasilja ter predlaga konkretne ukrepe za izvajanje na evropski, nacionalni in lokalni ravni.

Komisija se s predstavitvijo te strategije za boj proti rasizmu zavezuje celostnemu boju proti rasizmu, pri čemer boj proti rasizmu vključuje v vse politike EU in redno sodeluje z deležniki. Za doseganje napredka so potrebna skupna prizadevanja na vseh ravneh. Evropske institucije in agencije, države članice, regionalni in lokalni organi, organi za enakost, zasebni sektor in civilna družba morajo dejavno sodelovati in konkretno ukrepati.

Rasizem je v nasprotju s temeljnimi vrednotami, na katerih temelji EU, in škoduje njeni socialno-ekonomski koheziji. EU z zagotavljanjem, da imajo vsi posamezniki, ne glede na njihovo ozadje, enak dostop do enakih možnosti v izobraževanju, zaposlovanju in družbeni udeležbi, kar najbolje izkorišča potencial vseh ljudi. Raznolika in vključujoča okolja spodbujajo inovacije, ustvarjalnost in reševanje problemov, kar je ključno za gospodarsko rast. Poleg tega spodbujanje enakosti in boj proti rasizmu prispevata k privabljanju naložb in talentov ter krepi konkurenčno sposobnost EU na vse bolj prepletenem in raznolikem svetovnem trgu.

Komisija poziva Evropski parlament in Svet, naj podpreta izvajanje te strategije. Poleg tega Komisija poziva Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor, naj lokalne in regionalne organe, socialne partnerje in civilno družbo povežeta v razpravah o tem, kako spodbujati boj proti rasizmu.

Komisija bo redno spremljala izvajanje ukrepov, predstavljenih v tej strategiji, in bo pripravila vmesni pregled.